

Grote sectorale verschillen

Sinds enkele jaren publiceert het CPB in het *Centraal Economisch Plan* geen cijfers meer over de ontwikkelingen in specifieke sectoren. Bij uitzondering geeft dit kader een sectorale inkleuring van de gevolgen van de internationale crisis op de Nederlandse economie.^a Dat is gebaseerd op een eenvoudig verdeelmodel, waarbij de ontwikkeling in de marktsector wordt toegedeeld aan een drietal grote sectoren. Onderstaande tabel geeft voor de industrie, de bouwnijverheid en de dienstensector een indicatie van de omvang die de recessie kan hebben. Uit deze tentatieve analyse volgt dat in de ramingsperiode de verschillen tussen de marktsector enerzijds en de zorg en overheid anderzijds groter zijn dan tussen deze geaggregeerde marktsectoren onderling. Met name bedrijven die direct of indirect gericht zijn op de uitvoer en de investeringen worden dit jaar ernstig getroffen. Volgend jaar werkt de crisis relatief sterk door in die delen van de economie die afhankelijk zijn van de investeringen, zoals de bouw. Branches die meer afhankelijk zijn van de bestedingen van gezinnen en de overheid zullen relatief minder hard geraakt worden, met uitzondering van producenten van en handelaars in luxe goederen en diensten (auto's, restaurants etc.).

Sectorale uitsplitsing van productie en werkgelegenheid (arbeidsjaren)^b

	Productievolume				Werkgelegenheid			
	2008	2008	2009	2010	2008	2008	2009	2010
	aandeel in %	%			aandeel in %	%		
Marktsector	68	2¼	- 5½	- ¾	75	1½	- 2¼	- 6
w.v. industrie	13	- ½	- 7	- 1	12	0	- 5	- 6½
bouwnijverheid	6	5½	- 6	- 4½	7	3	- 2	- 5
diensten	45	3	- 5½	0	52	2	- 2	- 6
Zorg	9	3½	3	2	13	2¼	2½	1½
Overheid	11	¾	¾	1	11	½	¼	½
Totaal	100	2	- 3½	- ¼	100	1½	- 1½	- 4

^b In de tabel ontbreken de cijfers voor de delfstoffenwinning, de onroerend-goedsector, de landbouw en het openbaar nut, omdat deze sectoren relatief minder conjunctuurgevoelig zijn en/of een klein aandeel hebben in productie en werkgelegenheid.

De tabel geeft ook een indicatie van de werkgelegenheidsontwikkeling per sector. De sterkste daling zal dit jaar naar verwachting plaatsvinden in de industrie. De werkgelegenheid reageert altijd met enige vertraging op de productie, die vorig jaar in de industrie al kromp, maar in de bouw en de dienstensector nog flink toenam. Komend jaar neemt de werkgelegenheid in de drie grote marktsectoren naar verwachting in de zelfde orde van grootte af. Alleen voor de overheid en de zorg wordt nog een toename van de werkgelegenheid geraamd.

Deze sectorale uitsplitsing is erg globaal, want de ontwikkelingen zullen binnen specifieke deelsectoren veel grotere verschillen vertonen. Binnen de industrie zullen met name delen van de chemische en metaalindustrie, die het meest afhankelijk zijn van de internationale conjunctuur, harde klappen te verduren krijgen. Bij de bouwnijverheid raakt de recessie vooral grootschalige projecten bij de woning- of utiliteitsbouw. Binnen de dienstensector zullen naar verwachting vooral delen van de groothandel, de transportsector en de diensten die gericht zijn op de verkoop van duurzame goederen te maken krijgen met dalende productie. Relatief mild kan de neergang zijn bij sectoren die zich bezig houden met de productie en verkoop van basisbehoeften, zoals voedsel, energie, (woning)onderhoud en openbaar vervoer.

^a De productie en de werkgelegenheid in de sectoren die onderdeel uitmaken van de marktsector, worden in deze analyse geraamd op basis van de reële ontwikkeling van afzetcategorieën (consumptie, investeringen, uitvoer) en de productie en werkgelegenheid in de marktsector. Een nadere toelichting op deze analyse is te vinden in een binnenkort te publiceren CPB Memorandum.